

Ardeaulul Economic

ORGAN AL INDUSTRIEI, COMERTULUI ȘI FINANȚEI DIN ARDEAL ȘI BANAT

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
1 an 6 luni
800 400
Particulari
Autorități, bănci și întreprinderi in-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații em-patrat Lei 18.

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

O lege binevenită

In scurta sesiune a Parlamentului, guvernul a trecut o singură lege care are o importanță capitală și a căror efecte va eși imediat la iveală.

Este vorba de legea pentru sporirea taxelor asupra băuturilor alcoolice. De parte de a avea un caracter permanent, noua lege a căutat ca cu nu moment mai de vreme săstăvilească consumația și abuzul ce se face cu băuturile alcoolice, urmând ca în viitoarea sesiune parlamentară, guvernul să stabilizească în mod hotărât normele definitive a comerțului cu băuturile alcoolice.

Abuzul de alcool la noi în țară e de foarte mult remarcat și ravagiile făcute de el pe întreg teritoriul țării a făcut pe multă lume ca să fie alarmat.

După statisticile ministerului de finanțe în Ardeal de la o cârciumă la 500 de locuitori cât era înainte de război s'a ajuns de a fi o cârciumă la 200 de locuitori.

Deci numărul cârciumelor aproape sa dublat. O situație anoaagă găsim și în vechiul regat și celelalte provincii și culminează în Basarabia unde alcoolul a pus stăpânire pe populația de la țară îndobitocind-o.

Nu vom căuta de arăta ravagiile făcute de alcoolism și efectul consumării unei așa mari cantități de alcool, căci le știm cu toți.

Afară de efectele dezastruoase ale alcoolismului asupra populației de la sate din punct de vedere sanitar, alcoolismul influențează asupra situației marale și materiale a populației.

Omul pătimaș de băutură e cu încetul adus la sărăcie și societatea pierde în el o forță de muncă care umplea un gol.

Dacă am avea date statistice ne-am îngrozi când an vedea cât pierde economia națională prin faptul consumării alcoolului.

In fața acestui fapt care a fost situația guvernelor acum după război?

Departa de a se veni în ajutorul populației toți guvernanții au căutat de a încuraja consumul alcoolului. Conștient sau un, fapt este că sa făcut și trafic cu acordarea licențelor de beuturi astfel au ajuns eă numărul debijelor s'a înmulțit în detrimentul populației românești și în folosul unei mionrități care e străină de neamul și legea noastră.

Guvernul liberal a căutat de-a studia și a opri întinderea alcoolizării țării dar-i-a lipsit curajul de a veni cu această lege care erea gata, de frica de a-și pierde din popularitatea ce o are în mijlocul cârciumarilor. In fața acestei situații guvernul actual și-a început activitatea parlamentară cu o lege pe care o așteptam de mult și pe care o aplandăm.

Caracterul acestei legi este prohibibilitatea prin faptul că taxele pe alcool sunt exagerate făcând astfel ca pentru băuturile cele mai tari ca grad taxa să fie mai mare și cu cât este mai puțin tare, taxa să fie mai mică.

Din taxele legii se desprinde intenția legiuitorului de a încuraja consumația vinului și chiar a berei și restrângerea consumării alcoolului și altor fabricate din ele.

Noua lege are și bunul lucru că în curajează și pe podgoreni iar cultura vitei de vie va avea în viitor o mai mare căutare.

Ca prim început ziarele publice, că imediat după punerea în vigoare a acestei legi cârciumele din nordul Moldovei și alte părți au rămas goale, iar oamenii refuză de a mai consuma rachiu. E cea ce urmărește și legiuitorul.

Timpul ne va arăta în scurt timp efectele juste a-le acestei legi.

Situația pieței cherestelei, și a lemnului de construcție și foc în Ardeal și Banat

(Cluj, 1 August). Pe piața lemnului în Ardeal și în Banat momentan domnește o liniște. Sezonul de vară a seceriișului, lipsa de construire fac ca pe piața internă să se reducă la aproape minimală numărul afacerilor, totuși recolta bună de care se bucură în acest an toate provinciile noastre oferă speranțe frumoase comerțului de cherestea și lemnului de construcție pe sezonul de toamnă care va începe imediat după aducerea recoltei. Atât în Banat cât și în Ardeal în caz că țaranul își va valorifica cerealele, construcțiile vor începe.

Piața cherestelei noastre în străinătate arată o tendință fermă, îmbucurătoare, singura greutate o constituie astăzi încă faptul că, de exemplu ungurii dotează încă producătorilor noștri sute de milioane și, producătorii nu mai vor să furnizeze material până nu achită costul lemnului exportat și predate în sezonul de toamnă a anului trecut și cel de primăvară.

Foarte multe întreprinderi forestiere românești știm, cari din cauza lipsei de numerar și-au redus activitatea prin „abbou” la minimumul posibil, acest reproș datorit fiind faptului că nu și-au putut primi costul lemnului vândute în Ungaria pe credit de scurt termen, — care

termen a fost amânat de cumpărătorii unguri la ad infinit. Aceste împrejurări îngreunează foarte mult atât afacerile cu cherestea cât și cele cu lemnele de foc spre Ungaria.

Transportul ar merge în regulă dacă am avea vagoane. Lipsa de vagoane pentru transportul produselor forestiere în interiorul țării s'a agravat, concentrarea vagoanelor pentru transportul cerealelor a făcut ca, mai mult decât în anii trecuți, industriile forestiere să amâne transportul lemnului tocmai atunci când ar fi încputat sezonului.

Este de remarcat că Direcția Generală a promis repararea a 7000 de vagoane de marfă, (după declarațiile unui specialist: repararea va dura până în luna Iulie 1927) transportul cerealelor și mai puțin a lemnului și a celorlalte produse nu se va putea satisface ca vagoanele necesare. Prevedem o adevărată nefericire, care va urma din această stare penibilă, care amenință cu dezastru tocmai atunci producția noastră agricolă și forestieră, când am avea cele mai îndreptățite speranțe ale unei recolte bogate.

Prețurile cherestelei și lemnului de construcție și foc sau stabilit odă cu stabilirea leului cam la 2.35 la Zürich, după cum urmează:

In țară:	La frontieră:
Tombant: lei 2400—2500.	
Material de construcție pe 24 m ³ 2100—2800 lei.	m ³ 2500—2700 lei.
„ „ tâmplărie 24 m ³ 2600—2400 lei.	„ 3000—3200 lei.
„ „ 1200—1800 lei.	„ 2200.— lei.
și șăpcarie 1800— lei.	„ 2200.— lei.
Cioplitură 1100—1200 lei.	„ 1600—1700 lei.
Lemnele de foc în Ardeal la gară de încărcare lei 6200—6300.	
In Banat lemnele de foc de fag lei 6500—6800 per 10.000 kgr., cer lei 7200.— ab gară de încărcare.	
Pentru export: lemne de foc de fag ab frontiera ungară lei 7900—8200 per vagon 10.000 kgr.	
	Tr. ch.

BURSA

Devizelor la Zürich 30 Iulie deschidere.

Franci francezi	1250	Shillingi	7310
Franci belgieni	—	Drahme	—
Lire sterline	2512 ³ / ₈	Dinari	91050
Lire italiene	1665	Lire otomane	—
Dolar	516.75	Zloți	22765
Reischmark	123.05	Lei	—
Franci elvețieni	—	Napoleoni	—
Coroane cehe	153—	Marca Pol.	56 ¹ / ₂
Coroane ungare	72.35	Pesetas	—

Activitatea Industriei Cehoslovace în anul 1925

Praga. — Activitatea industriei cehoslovace din anul trecut a fost în general destul de favorabilă. In afară pe câteva excepții, dintre care unele foarte însemnate, ca de ex. industria minelor, industria cehoslovacă a lucrat destul de activ. Comerțul cu străinătate a crescut, numărul șomelor a devenit mai mic și indexul a arătat o stabilitate destul de fermă, toate acestea în comparație cu anii precedenți, așa dar cu un timp încă anormal. Comparația cu anii dinaintea războiului, se limitează numai la evaluări. Această arată că în comparație cu timpurile normale, industria cehoslovacă n'a ajuns nici măcar la cifra din acele timpuri, cu atât mai puțin la cea ce ar trebui să corespundă dezvoltării economice și progresului tehnice moderne.

Datele asupra șomajului, în

anul 1925, arată că din Ianuarie, când au fost 71.042 șomeri numărul acestora a descrescut continu până în Octombrie când au rămas numai 39.743. Din Octombrie, numărul celor fără lucru este în ușoară urcare. In general numărul șomerilor este în comparație cu anii precedenți, foarte favorabil și dacă luăm în considerație că în Ianuarie 1923 au fost 441.075 șomeri, reese clar continuă de creștere a celor fără lucru până în Octombrie. Noua urcare a numărului șomerilor nu se explică numai prin faptul apropiării erunii ci este și o consecință a faptului că la sfârșitul anului trecut și începutul anului curent, cererile de măruri au scăzut mult și repede. Intr'o întreagă serie de ramuri industriale. Unele fabrici au fost nevoite să limiteze timpul de lucru sau să concedieze o parte din lucrători.

IULIAN FLOREA

Unul dintre cei mai vrednici și vechi comerciant român clujani s'a stins subit Vineri în 30 Iulie a. c.

Moartea a răpit de vreme pe Julian Florea în care comerțul românesc din Ardeal pierde unul dintre cei mai vechi și valoroși membri ai săi, care timp de 35 ani a știut să susține cu multă demnitate prestigiul comerciantului român aci, atunci când dincoace Carpați trăiani timpuri grele. Iulian Florea a fost unul dintre primii comercianți români ardeleni cari au știut nu numai să se mențină dar, să progreseze devenind unul dintre cei mai de seamă

comercianți ai orașului Cluj.

Regimul român la găsit pe acest vrednic român la postul său, colegii săi atunci atât cei români cât și minoritarii pentru meritele sale la ridicat la postul onorific de vicepreședinte al Sfatului Negustoresc din localitate, iar Majestatea Sa a binevoit al distinge cu meritul industrial și comercial cl. I.

Indurerați aducem prin aceste rânduri prinusul nostru memoriei regretatului iar familiei îndurerate îl transmitem condolările noastre.

GAZUL METAN

II.

de Ing. VASILE LAZAR

Geologia și compoziția gazul metan

Din punct de vedere geologic sub numirea de Bazenu transilvănean, se înțelege acel teritoriu al Transilvaniei, care este cuprins între munții Harghita, Carpații de sud, munții Apuseni și Bihorulul, munții Crasnei, Lăpușului, Rodnei, și Calimanului. Suprafața bazenului e aproximativ de 20,000 Km.²

Periferia lui o alcătuiesc: calcare, gresii, marne șiștiri argiloasă, conglomerate și breccii, roce cari aparțin form. tinerilor eocene, oligocene și med. eranului inferior. Mijlocul bazenului e compus din gresii, marne, șiștiri argilo-marnoase, argile, ipsos, tu furi de dact, nisipuri și prundișuri, aparținătoare mediteraneanului superior, sarmatianului, pontianului și levantinului.*

Despre tectonica bazenului, până în timpul descoperirii gazului metan se susținea, în baza studiilor profesorului Koch, că straturile au forma de tablă, fără dislocațiuni și că sunt

aproape și azi în poziția în care au fost în timpul formațiunei lor.

Prin studii speciale făcute dela descoperirea gazului încoace, s'a constatat că straturile neogene a bazenului sânt cutat până în anticlinale, cari uneori făcând ondulațiuni mai mici în cursul lor și urmând în general direcțiunea axei longitudinale de NW—SE a bazenului, — sunt aproape paralele.

Anticlinalele marginale sunt dese și înguste, cu o distanță de abea 0.5—2 km. între axele lor, straturile lor având înclinări până la 90° dela orizontal. Spre centrul bazenului anticlinalele devin din ce în ce mai largi, ajungând depărtare dintre axe la 15—20 km., înclinările straturilor scad treptat până la 2—3°.

Axele anticlinalelor ondulează și în direcțiune verticală formându-se așa numitele brachi-anticlinale, cari sânt perpendiculare pe axa anticlinalelor principale. Combinația brachi-anticlinalelor cu anticlinalele principale dau naștere unor bolte în cele

mai multe cazuri logitudinale, numite domuri.

Domurile anticlinalelor marginale ne dau masivele de sare, iar a celor din mijlocul bazenului gazurile.

Gazul este înmagazinat în porii gresilor și nisipurilor din afunzime; în domurile acelea unde emanațiunea lui a fost și este împiedecată printr'o învălitoare groasă și compactă, compusă din straturi impermeabile cum sunt argilele și marnele.

Gazul se acumulează în punctele cele mai înalte ale domurilor, emigrând în urma greutatei lui specifice din ređiuni mai joase în regiuni mai înalte.

Bogăția în gaz a unui dom depinde dela structura lui, iar a diferitelor straturi dela porozitatea lor. Domurile, din mijlocul bazenului, late, cu suprafețe mari și cu înclinări mici, sânt mai bogate în gaz decât cele din periferie, înguste, cu suprafețe mici și înclinări mari, fiindcă domurile centrale au o suprafață mai mare de acumulare, deci mai mult gaz s'a putut concentra în vârful domurilor. Din domurile marginale în urma structurii lor, o mare parte a gazului, eventual chiar și cantitatea întreagă se pierde, se im-

prăștie în atmosferă pe nesimțite. La domurile marginale, unele straturi purtătoare de gaz — cari la domurile centrale sânt în afunzime — în urma înclinărilor mari, au eșit la suprafață, sau sunt aproape de suprafață. Astfel fiind, ele sunt lipsite de învălitoare impermeabilă, care să închidă gazele, și emanațiunea lor nu este oprită de nimic.

Calitatea unui gaz depinde dela conținutul metanului față de celelalte substanțe accesorii. Cu cât e mai mare conținutul de metan, cu atât calitatea gazului este mai bună și viceversa. Gazurile noastre în privința aceasta sunt aproape ideale, cu un conținut de 98—99% metan și abia 1—2% oxigen, hidrogen, nitrogen, (azot și gaze rare). Conținutul de metan a gazului din America variază între 84—98%.

Capacitatea de încălzire a gazului nostru variază între 8590—8700 calorii.

Evaluarea cantității de gaz

Precum am văzut mai sus, prezența gazului e condiționată de formațiunile de domuri ale anticlinalelor. până în anul 1913 erau cunoscuta 36 de domuri, a căror supra-

față productivă geologul Clapp o evaluează la 515.5 km.². Conținutul de gaz a unui km² e calculat de inginerul Miller la 140 milioane m. cub. Luând ca bază aceste date, cantitatea de gaz în bazenul transilvanic fi de 72 miliarde m. c.; care gaz producând prin ardere 8500 calorii pe m. c. ne dă aproximativ 600.000 miliarde calorii. Comparând calorile înmagazinate în gazul metan cu calorile cărbunelor din Petroșeni, cantitatea de mai sus a gazului ar corăspunde la 11—12 milioane vagoane cărbuni.

Atât la calcularea suprafeței productive cât și la calcularea conținutului de gaz. Americanii au laut de baze domul din Sărmășel, care pe timpul acela era cel mai bine studiat și explorat și au purces la aprecierea suprafeței productive și cantității de gaz cu cea mai mare rezerva și precauțiune fixând datele de mai sus ca minimale.

De în anul 1913 încoace însă sau mai descoperit și alte namuri și e speranță să se mai descopere și în viitor prin urmare suprafața productivă cunoscută în prezent e deja mai mare ca cea dată de Americanii și prin descoperiri noi va crește și mai mult.

Domul din Sărmășel fiind un dom aproape marginal îngust cu înclinări destul de mari a straturilor (15—20), după experiențele practice de până acum e mai sărac decât domul central din Șașul ungueresc, care în prezent e domul cel mai perfect explorat. Dealtcum însuși Clapp spune în raportul său, că din domurile cercetate de el, două din trei părți crede a fi mai bogate în gaz decât cel din Sărmășel.

Conținutul în gaz a unui rezervor e productul rezultat a doi factori și anume: a volumului și a presiunei. Din acești doi factori nu se poate cunoște însă decât unul și anume presiunea, care o măsurăm după închiderea sondei. Trebuie deci să recurgem la alt metod, și anume la raportul care e între cantitatea de gaz înmagazinată, presiunea și debitul unei sonde, cari stau în raport direct una față de alta. In măsura în care scade cantitatea scade și presiunea și debitul.

La facerea calculului Americanii au luat în considerare numai gazurile răzbite în cele trei zăcămintele ale sondei din Sărmășel de 302 m. afunzime. Toate zăcămintele de gaz până acum cunoscute sânt în sar-

Anchetele noastre.

Criza transportului pe C. F. R.

Ea se datorește lipsei de vagoane. — 40.000 vagoane marfă care așteaptă transportul de șase luni. — 58.000 vagoane defecte. — Repararea lor reclamă 3 miliarde lei. — Care ar putea fi remediul și modalitățile de refacere a C. F. R.

Acum când toată lumea economică și comercială este alarmată pe chestiunea transporturilor de cereale, problema fiind actuală, am crezut să arătăm, cari sunt motivele...

Consultând mai mulți specialiști ni s'au pus la dispoziție date foarte interesante, din cari remarcăm cele mai de seamă în articolul de față...

Guvernul actual când s'a început activitatea sa economică a recunoscut imediat marea importanța a refacerii mijloacelor de transport...

Este destul să cunoaștem un foarte interesant tablou al direcțiunii generale CFR din care reiese că, totalul mărurilor necăutate și în restanță, de prin lunile Ianuarie, Februarie și Martie...

Singurul remediu pentru normalizarea acestei triste stări a lucrurilor ar fi normalizarea situației căilor ferate române.

Având în vedere situația în care se află astăzi CFR după spusele mai multor specialiști, pentru refacerea căilor ferate necesită o sumă foarte considerabilă...

Deșigur, și este deosebit de cunoscut că, partea leală a actualei noastre crize economice se datorește în primul rând lipsei aproape desăvârșite a mijloacelor de transport...

Cu toată puterea cuvântului putem afirma că aceasta ar însemna rezolvarea pe deplin a crizei noastre economice.

Între 6—10 vagoane de marfă pe km. rețea. Enormă diferență, care explică însăși starea mizerabilă în care se află căile noastre ferate.

Tot așa stăm și cu parcul de locomotive, — și nu mai fericită este starea vagoanelor de persoane și a liniilor și a terasamentului CFR. Chestiunea traverselor, — suntem o țară în care se produce anual circa 200—300 mii vagoane marfă forestieră...

Carul și modalitatea de-o schimbă această tristă stare a CFR? În primul loc guvernul actual, care a avut fericita idee de-a începe repararea vagoanelor de marfă...

O situație normală a transporturilor pe C.F.R. numai astfel s'ar putea închipui, dacă s'ar pune în circulație întreg parcul de 80.000 vagoane de marfă...

După o calculație sumară iață bugetul ce necesită reparării întregului parc de vagoane: Cele 7000 și 30 locomotive vagoane de marfă cari urmează să se repare...

O sumă foarte considerabilă care s'ar putea procura însă pe cale bugetară, sau prin credit extern. Motivul că lucrările de reparație urmează să se facă o parte în regiile proprii prin atelierelor CFR...

O deosebită importanță necesită apoi recepționarea vagoanelor date în întreprindere particulară...

În ultimul timp foarte multe ca-

zuri cunoaștem, când vagoane reparate cari au ieșit din atelier au trebu-

Nu presupunem o reavoință în toate cazurile din partea atelierelor, constaiam însă că vina o poartă întotdeauna amândoua părțile. Și în primul rând funcționarii...

Conservarea materialului rului constituie iarăși una dintre cele mai de capetenie griji ale unei căi ferate.

Odată vagoanele reperate va trebui să se atribute o deosebită grijă conservării lor. Vopsirea părților construite din lemn constituie una dintre cele mai importante măsuri...

Dacă toate aceste măsuri vor fi aplicate cu multă îngrijire de organele CFR și de guvern, atunci va începe o nouă epocă pentru căile ferate române...

Crisan Albu.

O situația generală a animalelor domestice pe anul 1925

O descreștere permanentă a stocului de vite și celorlalte animale domestice.

Statistica generală a Ministerului Agriculturii și Domeniilor publică de curând în Monitorul Oficial ne arată cifre foarte însemnate asupra bogățiilor noastre naționale...

Prăsirea vitelor de exemplu este aproape în toate provinciile răspândită, până când, caii sunt preferați în câmpie, iar bivoli și boii în regiunile muntoase...

nice și foarte utile sunt prășite în regiunile muntoase ale Transilvaniei.

Ceeace privește creșterea și prăsirea porcilor, primul loc i-se cuvine Bănătuului, și Crișanei cari dispun de cantități mari de nutre-mânt...

În general comparând stocurile de vite și al celorlalte animale domestice din anii trecuți constatăm cu surprindere că stocul nostru de vite și al celorlalte animale...

lată recapitularea generală a statisticii vitelor și animalelor domestice pe provincii; făcând tot atunci și comparația dintre stocurile din 1921, 22, 23, 24 și 1925.

Table with columns: Provinciale, Cai, Boi, Bivoli, Oi, Capre, Porci, Catări, Măgari. Rows include Vecheul-Reg, Basarabia, Bucovina, Transilvania, Total România 1925, România 1924, 1923, 1922, 1921.

BANCA CHRISOVELONI S. A. R. CLUJ ca Re prezentanța oficialului de vânzarea a zahărului din București. Secția Comercială a sucursalei Băncii din Cluj Str. Memorandului No. 8.

ATENȚIUNE! Reclama făcută în ziarul Ardealul Economic este cea mai eficace.

Navigația și Interesele cehoslovacei

Praga. — Încă în luna trecută s'a hotărât în mod definitiv ca Societatea cehoslovacă de Navigație pe Dunăre va căpăta la Viena un loc de descărcare...

un asemenea loc la Viena și la Linz, sprijinind cererea ei și pe statutul Dunărei și pe politica comercială dintre cele două țări.

Societatea Națională de gaz Metan din Cluj a înființat cu aportul statului a nouă Societate a Conductei de Gaz Metan, cu sediul central în București...

Sfatură participă la fondarea uzinelor de fier dela Cugir—Copsaică cu un raport de 70 milioane lei în schimbul cărora va deține 140.000 acțiuni.

mașina, a cărei grosime se evaluează între 800—1000 m. Sonda din Sărmășel, care ca sondă productivă se poate considera ca cea mai adâncă...

Gazul în zăcămintele sale se află în loc secundar, în care a migrat prin fracturile anticlinalelor din zăcămintele originale...

Rezumând considerațiunile mai sus înșirate, cantitatea de gaz evaluată de americani cu toată siguranța o putem cel puțin dubla, ba prin deschiderea afunzimilor ne putem aștepta la surprize foarte mari...

În cazul cel mai nefavorabil, dacă

luăm cantitatea de gaz immagazinată în bazenul transilvănean echivalentă numai cu 20 milioane vagoane carbon...

Concesiunea societății Ungarische Erdgas-Gesellschaft (U. E. G.) Statul Ungar prin contractul încheiat la 26 Nov. 1915 între Ministerul de finanțe ungar și Deutsche Bank...

Condițiunile principale ale concesiunii sânt: Societatea se înființează cu un capital de 27 milioane coroane, din care Statul primește 4 milioane coroane...

25 la sută asupra capitalului vărsat bonurile de uzufruct se împărțesc de 25 la sută pin restul beneficiului, care rămâne după repartiția de 10 la sută...

Din prisosul beneficiului net, care întrece peste 25 la sută asupra capitalului vărsat, bonurile de uzufruct ale Statului primesc 50 la sută, acționarilor 40 la sută și celealte bonuri de uzufruct 10 la sută.

La sporirea capitalului o cincime din emisiunea nouă să dă Statului pe cursul de emisiune. Acțiunile se blochează pe termen de 3 ani...

Din teritoarele de gaz: Zaul de ladul mic, Samsudul de câmpie, Cetatea de Baltă — Boium, Bellen sânt Miclăuș — Bălcaci, lara de Murăș, Telecul român și Sarosuț nungreș.

Statul are obligatiunea, că dela data aprobării contractului, în termen de 3 ani va construi și pune în funcțiune conductele Cluj și Târgul Murășului și în decurs de 6 ani conducta Oradea-Mare.

cietațile existente producătoare de gaze artificiale ar împiedeca societatea de a termina conductele în termenul prescris...

Dela punerea în funcțiune a conductei Cluj în termen de un an și jumătate Soc. U. E. G. e obligată a se declara, dacă va edifica și conducta de gaz Elisabetopol Arad.

Cu ocaziunea predării acestor câmpuri Statul primește acțiuni de ale societății în valoare de 2 milioane cor.

Dacă soc. U. E. G. nu va construi conductele de mai sus în termenele fixate, Statul va reintna în posesiunea următoarelor câmpuri de gaz cu liberul drept de dispoziție nelimitat și anume: Cluj și Oradea-mare asupra câmpurilor de gaz din Zaul de Câmpie, Bazna, Cetatea de baltă — Boium, Bellen Sântmiclăuș — Bălcaci...

Elisabetopol Arad, asupra câmpurilor dela Noul sâșesc, Nadișul sâșesc și Rava.

Soc. U. E. G. e obligată a se îngriji, ca atât consumul public cât și cel particular de gaz, să fie pe deplin satisfăcut.

Pentru orașele acelea în cari societatea e obligată a conduce gazul, în decursul timpului care e prevăzut în contract pentru construirea conductelor, sau intrucât conducta e construită deja, atunci pe durata acestui contract — alte persoane nu pot obține concesiuni noi.

Statul le va face în regie proprie. Societatea pentru gazul astfel concesionat va fi recompensată din câmpurile de gaz Sopteriu, Noul sâșesc, Mercuria Mirajului și Fuletelke.

sen va fi cotaț cu 12,83 mărci tona. Cu urcarea sau scăderea prețului carbonului, prețurile gazului se vor modifica în mod proporțional.

Deliberările de specialitate a controlului interprimderi se face printr'un Consiliu tehnic, comp dintr'un președinte și cel mult membri, numirea președintelui jumătate din membri se face Ministerul de finanțe.

În Consiliul de administrație pus din cel mult 23 membri locuri sânt rezervate Ministerului de finanțe iar în Comitetul de conzori 2 locuri din 5.

Durată contractului să fixeze la 50 ani, care să va prelungi fără nici o modificare încă pe 25 ani, dacă Societatea în decursul primilor 35 ani va investi în conducte și alte instalațiuni 100 milioane cor.

Memoriul Industriei Forestiere Ardelene către guvern.

II.

Exportul traverselor de stejar

Exportul traverselor de stejar de 1,30—2,20 m. este peste tot oprit, ca toate că acestea nu pot fi desecate în țară, drept că CFR, primesc traversesele de 2,20 m. însă numai în cantități foarte limitate, dar aceste cantități abia fac 25—30% din stocurile disponibile. Orice oferte ce despășesc aceste cantități, sunt respinse categoric de către CFR, pentru că n-au nevoie de ele. Prin aceasta se creiază o situație foarte dăunătoare și desavantajoasă atât producătorului cât și — mai ales — căilor ferate, care astfel nu-și pot acoperi trebuințele din traverse principale, pentru că — prin natura lucrului traverse principale nu se pot produce fără traverse secundare. Este de o importanță de primul ordin posibilitatea exportului celor 70—75% din produsele de traverse secundare și ținând seama de punctul de vedere de mai sus, este important și admiterea la export a traverselor de mai sus, apoi este importantă și admiterea la export a traverselor de 1,20—1,70 m. 1., pentru că aceste traverse absolut nu pot fi plasate în țară, iar de altă parte pentru stocul disponibil de cea un milion și jumătate se depreciază numai din cauza, că o politică vamală nenorocită, fără nici un motiv legitim, a împiedicat exportul lor.

Deasemenea cerem să se admită la export grinzile de stejar, pentru că aceste și până acum au fost libere la export și nu există nici un motiv pentru a se împiedica exportul lor atunci, când acelea nu pot fi valorificate în țară și când ele sunt un produs secundar necesar al producției și producerea lor se impune chiar printr-o utilizare rațională a lemnului.

Impiedicarea la export a lemnului de foc esență cer, stejar și carpin respectiv faptul, că prin împreunarea cu taxe vamale cu caracter direct prohibitiv, exportul acestora este făcut imposibil, este cea mai absurdă măsură, cel mai inechitabil și nejust procedeu față de toți aceia, care — prin contracte — au fost și sunt constrânși să producă acest material, dar este și în detrimentul Statului, care pe lângă că — în lipsa exportului — pierde multe venituri, aceste păduri i-se depreciază. Din punctul de vedere al valorificării, aceste esențe de lemn de foc cad în categoria tarifului aplicat lemnului de foc esență fag și astfel nu este nici un motiv serios, care ar împiedica exportul acestora cu taxele vamale aplicate fagului. Cu onoare a cerem deci încetarea acestei stări insuportabile și a lua fără amânarea măsurile cuvenite — deja și în interesul primordial al Statului.

O gravă pierdere și de neînțeles ar rezulta pentru export și dintr-o soluționare necorespunzătoare a chestiunii devizelor. Nu suntem chemați de a ne ocupa intensiv de această chestiune, ne permitem numai a cere ca, înainte de a se rezolvi definitiv, să fim ascultați și noi, pentru că această chestiune atinge grav atât pe producători cât și exportul de lemn.

Cerem retragerea ordinului care prevede vama re la Oradea, respectiv modificarea aceluia în sensul, ca vama să se facă iarăși la Episcopia-Bihorului pentru că vamuirea vadea înseamnă la transport o înzestrare de una zi și cum același transport va fi controlat și la Episcopia-Bihorului, se produce o nouă pierdere de timp, ocazionându-se imai cheltuieli de prisoș prin aceste ineri transportul fiind expus mereu unui djmuri, iar CFR fiind silite să plătească taxele pentru vagoanele streine încă 1—2 zile.

Praxia de 30 la sută la port la transportul pe CFR trebuie ștersă

Aplicarea de către CFR a așa zicului tarif de export „de pedeapsă” de 30% este o măsură cu totul inechitabilă și necunoscută în țările vecine, pentru că exportul trebuie să fie încurajat și nu pedesit respectiv să îngreuneze fără motive serioase. Această taxă de transport în plus de 30% prezintă pentru export o sarcină atât de grea, încât — fără urmărirea completă și definitivă a acesteia — exportul este condamnat a o vegetare, pentru că pe lângă multe sarcini abia o mai poate purta și pe aceasta, mai ales atunci, când exportul și desfacerea materialului mai întâmpină încă și alte piedici și greutăți foarte mari. — Cu onoare ne permitem a cere să se aibă

grija ca, suprimându-se această taxă — și aceasta nu mai poate întârzia mult — să nu fie aplicată iară — sub alt titlu, respectiv ca ridicarea proiectată pe CFR să nu atingă exportul lemnului sub nici o formă sau titlu, pentru că o noua majorare a taxelor poate duce exportul lemnului la faliment.

Prin ordinul No. 44126/1924 C. apărut în Foia Oficială No. 102 (Aviz de colecție), CFR, au ordonat la timpul sau, ca taxele de transport pe unele din liniile indirecte să fie scoțite în număr rotund sau cu alte cuvinte, ca taxele transporturilor ce la anume stații își schimbă direcția, să fie rotunzite la taxa convenită pt. 10 km. compleți, ori de câte ori această schimbare de direcție va avea loc, ceiace la unele transporturi au produs o diferență de 400—500 lei, producătorii de pe lângă liniile vicinale fiind puși astfel — în mod cu totul nemotivat și nejust — în imposibilitate de a concura cu ceilalți producători. Acțiunea noastră întreprinsă în interesul schimbării acestei măsuri a fost respectată de către Direcțiunea Generală a CFR, care prin ordinul său din 1 Mai 1925, publicat în Foia Oficială No. 174, a și suprimat-o. Spre cea mai mare surprindere a noastră Direcțiunea Generală a CFS cu câteva zile înainte a pus iarăși în aplicare, ordinul revocat odată, producătorilor de pe lângă liniile vicinale impunându-li-se iarăși o sarcină pe care exportul nu o poate suporta. Cerem a se lua măsurile cuvenite, ca astfel de tarife nejuste să fie scoase din practică.

Birourile de vamă CFR

Menținerea birourilor de vamă CFR constituie deasemenea a gravă doleanță a branșei noastre, pentru că deoparte ocazionează numai cheltuieli nejustificate și de prisoș, iar de altă parte împiedică transportul iute și regulat. Cerem restituirea ordinii vechi și înlăturarea din calea exportului a unor societăți protejate, icuite între posibilitățile de export.

II. Inlesnirea și intensificarea producției

Chestiunea exproprierii pădurilor în legătură cu Reforma Agrară, constituie cel mai duros punct al producției de lemn, p ntrucă aceasta formează baza posibilității de producție și în cele din urmă soarta exportului depinde și ea de această chestiune. Nesiguranța ce domnește încătușează, ba chiar omoară, adesea, spiritul de întreprindere, făcând nesigură continuitatea producției și menținerea exploataților. Aceasta este o chestiune de ordin economic național foarte grav și — prin ocuparea a sute de mii de muncitori — prezintă o deosebită importanță și din punct de vedere social, încât merită să-i se dea toată atențiunea cuvenită. Cerem regularea definitivă a acestei chestiuni, încetarea nesiguranței existente și prin aceasta asigurarea tuturor condițiilor indispensabile exportului, și înainte de toate ca chestiunile de păduri trecute prin instanța I. și II. să fie predate Comitetului Agrar pentru a le dezbate de urgență și a se pronunța definitiv.

Acordarea permiselor de tăiere este însăși o chestiune, care ca și cea din punctul anterior trebuie regulată de urgență. În ceiace privește acordarea autorizațiilor de tăiere fostul guvern a creat și menținut o stare de lucruri direct imposibilă, întrucât autorizațiile de tăiere se puteau obține numai cu mari întârzieri; după intervenții costisitoare și pentru suprafețe atât de mici, încât în multe locuri exploatarele abia se pot susține, iar de altă parte întregul, sistem de producție era și este amenințat să năruie, pentru că eliberarea târzie a autorizațiilor și micile suprafețe pentru care ele se acordă, nu sunt în proporție cu instalațiile exploataților, menținerea amortizarea acestora devenind astfel dubioasă. Cerem Ministerului de Domenii și Agricultură să facă ordine în aceasta privință, liberând la timp autorizațiile și acorându-le pentru suprafețe proporționale cu mărimea uzinelor.

Deasemenea cerem Ministerului de Domenii și Agricultură să ne aprobe corespunzător vechii practici ungare, tăierea și în cursul verii a pădurilor de fag, pentru a face posibilă producțiunea cserestei de fag care în timpul din urmă s-a dovedit a fi un important articol de export.

Fagul aburit din România a câștigat o importanță în Europa întreagă, încât, este căutat și în Anglia.

Anume fagul esto o esență ce nu suportă o depozitare mai îndelungată și astfel prelucrarea lui devine imposibilă. din primăvară până toamna, prin faptul că — în lipsa tăierii — nu este disponibil material brut, iar socoaterea tăierii de iarnă se reduce la lunile de iarnă, astfel munca de jumătate an respectiv posibilitatea aceleia se pierde, fapt prin care exportul se reduce și el la jumătate.

Chestiunea liniilor industriale

În privința concesiunii liniilor industriale înguste există o stare imposibilă. Anume în cele mai multe cazuri autorizațiile vor fi liberate numai după ani de zile. Ce anomalii prezintă această împrejurare, este de prisoș să mai arătăm, credem că ajunge să amintim numai că aceste cazuri sunt fără pildă în toate lumea Cerem să se facă ordine și în această privință, ca astfel să se asigure circulația regulată a sângelui exploataților.

La acordarea concesiunilor de linii industriale se cere — fără nici un temel legal — ca întreprinderea respectivă să dea o declarație (reverzal) că, după termiparea exploatareii instalația liniei industriale va fi cedată Statului. Această dorință nu este numai o nedreptate, dar amenință întreprinderea în existența ei pentru că instalația liniei industriale

va fi cedată Statului. Această dorință nu este numai o nedreptate, dar amenință întreprinderea în existența ei, pentru că instalația liniei industriale este un atare capital, care e prima condițiune pentru prosperarea pe mai departe a întreprinderii, de altă parte este imposibil de a priva întreprinderea de posibilitatea ca, aceasta ca posesoara liniei industriale, să nu mai începe noui exploatare și să nu-și poată amortiza cheltuielile întreprinderii cu valoarea instalației de linie industrială. Cu deosebire grav atinge această măsură acele întreprinderi în faptul că această măsură atinge acele întreprinderi prin faptul că aceasta nu poate dispune liber de instalația liniei industriale. Cerem încetarea acestor anomalii, cu deosebire considerate la cazurile diu urmă și prin aceasta reintonarea respectării proprietății particulare.

Aceasta ar fi în general chestiunile, care în interesul exportului și acela al economiei naționale au nevoie de a fi rezolvate de mare urgență. Cu onoare Vă rugăm să dispuneți în sensul ca, înainte de rezolvura definitivă a acestor chestiuni, să ni se dea ascultare și nouă, cu să putem contribui informațiunile necesare, putând date la dispoziție datele necesare ce le avem, — la rezolvarea acestei mari problema naționale, — spre a putea fi rezolvată spre mulțumirea tuturor!

„Timișana” Banca de credit și Economii Societatea Anonimă.

Prospect de emisiune

Consiliul de administrație al băncii de credit și economii „Timișana” în baza hotărârii adunării generale din 1914 și autorizațiilor primite dela comisiunea specială economică sub Nr. 13.595/1925 de pe lângă ministerul Industriei și Comerțului, a hotărât emisiunea a 40.000 acțiuni a 500 lei, Nr. 60.001—100.000 nominative pentru sporirea capitalului dela 30.000.000 lei.

1. Acesta acțiuni se atribuie de preferință actualilor acționari ai „Timișanei” în proporție de 2 acțiuni de 500 lei la 3 acțiuni de 500 lei din emisiunile anterioare.

2. Pentru exercitarea dreptului de preferință se acordă acționarilor un termen de 30 zile, cu începere dela 15 Iulie până la 15 August 1926.

3. Acțiunile nesubscrise în acest termen, vor rămâne la dispoz. Consiliului de administrație care va decide cum va cede de cuviință.

4. Acțiunile se emit pe cursul de 600 lei și auume 500 lei valoarea nominală a acțiunii pentru capitalul social, iar 100 lei pentru fondul de rezervă și acoperirea speșelor de emisiune.

5. Valoarea acțiunilor subscrise se va achita în mod următor:

a) La „Timișana” banca de credit și economii, Timișoara și toate filialele sale.

b) La banca Generală a țării Românești, București și toate filialele sale.

c) În Sibiu „Albina” institut de credit și economii și toate filialele sale.

d) În Arad „Victoria” institut de credit și economii.

e) În Reșița la „Berzava” S. A.

f) În Lugoj la sucursala Albina institut de credit și economii.

g) În Comloșul Bănățean la „Comloșana” Bancă și casă de economii.

h) În Caransebes la Banca Grațiței societate anonimă.

Timișoara 30 Iunie 1926.

Consiliul de Administrație.

— Pescuitul pe litoralul Polonez. Varșovia. (Ceps). În Mai curent au fost pescuite pe litoralul polonez 7.927 q. pește care cantitate prezintă o creștere cu 20 la sută față de cea din luna Mai 1925. Au fost pescuite în special limande (4.655 q) și morună (600 q).

— Prima fabrică de automobile din Polonia. Varșovia. (Ceps). Mariile întreprinderi maralurgice »Ursus« societate pe acțiuni, care își are uzinele în apropierea Varșoviei, construiește în prezent o fabrică de automobile, Mașinile fabricii au fost aduse din străinătate și se află acum în montare. Fabrica va putea produce anual 600 automobile. Până în prezent ea a primit o comandă 300 automobile din partea statului. La această fabrică și-au început lucrul o mie muncitori.

Băile Borsec

S'au deschis la 1 Iulie
Băi calde și de nămol din apă foarte bogată în acid carbonic al izvorului

„LOBOGÓ”

recapat în anul curent. Hoteluri Speranță și Melih densiuni, vile cu 600 Camere. Fanfara militară și și diverse distracțiuni. Dela Gara Toplița-Română comunicațiune regulată de automobile.

Camere se pot comanda la administrația BĂILOR BORSEC.

Direcțiunea comercială Cluj Str. Memorandului No. 8.

Plăcile de Asbest (Eternit) „METEOR”

ale fabricii de eternit din Oșorheiu jud. Bihor

sunt cele mai durabile și mai plăcte! Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, rezistă tuturor tempestațiilor, precum și focului, e mai bun și mai ieftin ca cel de tînichia sau țigla. Executam lucrările de acoperire în toate culorile și după toate sistemele moderne.

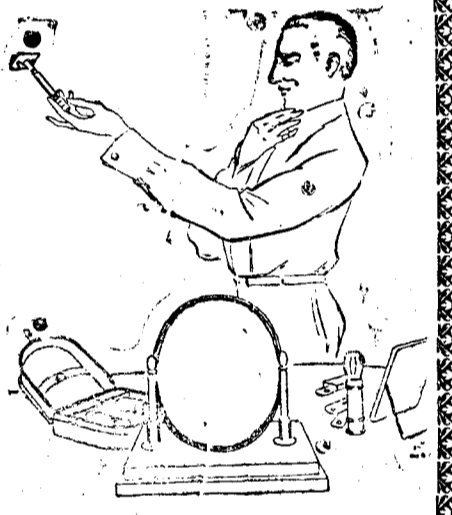
Acordăm garanție pentru calitatea materialului și manopera acoperișului
Reprezentanțe în toate centrele de județe.

Barba netedă și gulerul curat

sunt privilegiul societății elite și moderne de astăzi! Dacă cumpărați un aparat de ras de I-a calitate „Unicum” și 10 lame „Unicum” pentru 180 lei, vă bărbieriți pentru 3 lei în zecce minute.

Mare asorfinent de pleșe și aparate de ras la

Fiul lui Matia Kun
Cluj, Calea Victoriei No. 2

Ca mărci cele mai bune bere sunt recunoscute!

berca albă „URSUS” -- berca neagră specială „HERCULES” a fabricii de bere CZELL din CLUJ

Să găsește pretutindeni!

TELEFON: 991.

Adresa telegrafică:

ALTERNO

SOCIETATE ANONIMĂ DE ELECTRICITATE & COMP.

Cluj, Str. Regina Maria 16.

Depozit în comision în toate orașele mari. La cereri preliminare (dezviz) gratuite.

Reprezentanța firmei Ganz & Comp. Danubius Societate Anonimă Budapest, pentru motoare cu benzină, motoare de gaz cu pompe, pompe centrifugale, pentru aranjamente de fabrici de cărămidă și pentru vagoane de căi ferate precum și pentru accesoriile necesare.

GANZ

DE ELECTRICITATE & COMP.

Cluj, Str. Regina Maria 16.

Mare depozit permanent de generatori electrici, dinamuri, motoare și transformatoare, precum și de contoare de curent alternativ și de material pentru instalațiuni.

Reprezentanța firmei Ganz & Comp. Danubius Societate Anonimă Budapest, pentru motoare cu benzină, motoare de gaz cu pompe, pompe centrifugale, pentru aranjamente de fabrici de cărămidă și pentru vagoane de căi ferate precum și pentru accesoriile necesare.

Mare reducere de prețuri

la

Cauciucurile Continental

la magazinul

IOAN I. JILESCU

CLUJ, Strada Regina Maria No. 16.

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN” Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

Abonați „ARDEALUL,”

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimatele de contabilitate

Foi de zi,

Evidența alimentelor,

Tablouri, Chitanțe

etc.

se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

